

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה ז.

עין משפט נר מצוה

לד א מיי פ"ד מהל' קדוש
החכם הלכתי סגנו עשין
ומי
לה ב מיי שם הלכה א סגנו
שם
ל' ג ד מיי שם הל' יד
ל' ד ה טו"ע א"ת ק"י מטב
ס"א ק"י
ל' ו ז מיי פ"ד מהל'
שקלים הל' סגנו עשין
הל' א
ל' ח מיי פ"ד מהל' כלי
המקדש ה' ז

הא בבע"ל מום. בעל מום מעיקרו דמס ונעשה בעל מום כיון
ללא חזי לאכילה מונים לו משעת הרגלה ואין לדקדק מכלל
שהיה שייך כל מאחר בנתינה לכהן דהכל לענין להאכילו בתוך שנתו
לנרץ כדאיתא פרק [עד כמה] (בבב"ב דף טז ע"ב):

מדבריי קבלה למדנו. לא מני

למיתן משנתו מעניייה כלל
אם לא נאמר שנתו קבלה צידס
סדר שמות החדשים זה אחר זה והכי
אמר צירושלמי שמות החדשים עלו
צידס מצדל צדלשונה צירח האיתנים
שצו וולדו אבות צירח צול שצו כל
העולם וצול והארץ עשירה צולות צולות
שצו צוליס לנצמה צנתיסה צירח זיו
שצו זיו האילנות מכאן ואילן ויהי צחדש
ניסן שנת עשרים ויהי צחדש סכלו שנת
עשרים צחדש העשירי הוא חדש טבת:
בשנים קא מיידי. וקשיא דהא
קא אמר לרגלים ואמר
לעיל כיון שעברה עליו שנה בלא
רגלים ורגלים בלא שנה י"ל מכל
מקום צחדשים לא קא מיידי:

הם העידו. משנה היא צבעיות
(פ"ו משנה ז) ופ"ק דסנהדרין
(ד' י"ג: וס"ג) גבי צבעו ציוס ל' של
אלד דלאמר רב נחמן מעובר וקדוש
ומקשי ליה רבא מכלי מפורים לפסח
תלמיז יומין הוי ומפורים דרשינן
צהלכות הפסח וכי מני ריש ירחא
ומתקסי להו א"ת ללולוי ה"ג ה"מ
לאקשוי אמתניתין דעליות:

בהפסקה א קא מיידי. לקמן
(ד' י"ג: וס"ג) גבי אהד
צחשי ר"ה לירקות ולא קמני לנדריס
דקמני צצרייתא משוס דמתניתין
צהפסקה לא קא מיידי:

מראשית השנה. לקמן (ד' ט"ז:)
אמתינ דוה תשיר:

שמא א ימסרם יפה יפה.
פלוגתא דתנאי היא צדוק
פרק הצית והעליה (צ"מ ד' ק"ח). גבי
שומרי ספיחים צצעינע אי ממנדב
שומר חס וקלמ תימיה דפרין הכל
פשיטא צנמלתא דהויא פלוגתא דתנאי
ושמא יש לחלק דהכל א"כ לא נמימט
כולי האי כמו צצמנו:

לא קמיידי: ולעבורין: לעבורין מניסן מנינן והתניא א"א אין מעברין השנה לפני
ר"ה ואם עיברה אינה מעוברת אבל מפני הדחק מעברין אותה אחר ר"ה מיד
ויאעפ"כ אין מעברין אלא אדר אמר רב נחמן בר יצחק מאי עיבורין הפסקת
עיבורין דתנן הן העידו דשמעברין השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים
מ"ט דמאן דאמר עד הפורים כיון דאמר מר א"ה שואלין בהלכות הפסח קודם
לפסח שלשים יום אתי ללולוי בחמץ ואידך מידע ידע דשתא מעברתא
בחושבנא תליא מלתא וסברי חושבנא הוא דלא סליק להו לרבנן עד
האידינא ותנא דידן בהתחלה קמיידי בהפסקה לא קמיידי: ולתרומת
שקלים: מגלן א"ר יאשיה אמר קרא זאת עולת החדש בחדשו לחדשי השנה
אמרה תורה הבה וקרבן מתרומה חדשה וגמרי שנה שנה מניסן
דכתיב ראשון הוא לכם לחדשי השנה ולגמור שנה שנה מתשרי דכתיב
ומראשית השנה דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שיש עמה חדשים
ואין דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שאין עמה חדשים אמר רב
יהודה אמר שמואל קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן
החדש ואם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר מצוה תנ"ה קרבנות צבור
הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא
אלא שחיסר מצוה ויחיד שהתנדב משלו כשרין בלבד שיימסרם לצבור
לא

בעל מום. שגולד צמומו ועומד לישתט צחוק מיום שגולד הוא ראו
לך ומונין לו משגולד: מי מצי אכיל ליה. ציוס שגולד דלמא נפל הוא
ואין שחטיה מטהרמו עד שיהיה שמונה ימים דשז נפק ליה
מכלל נפל דתניא (שבת ד' ק"ה): רשב"ג אומר כל ששהה ששים יום
צחדס אינו נפל וצבהמה שמונה ימים:

לחדשים. למנין חדשי השנה:
לעיבורין. קא ס"ד לישב צ"ד ולענין
אם השנה הצאה זריכה להתעבר:
ולתרומת שקלים. להקריב ראשון
קרבנות הלקוחים מתרומת קופות של
שקלי שנה זו: אף לשכירות צמים.
המשכיר צית לחצירו ואמר לשנה זו
כלתה שנתו צאחד צניסן ואפי' לא
דר צו אלא חדש אחד: החדש הוא
לכס. ומגלן דניסן דכתיב ויקחו להס
שה לפסח וכתיב קרא אחריתא שהפסח
צחדס האצבי שיש צו אצבי שהצדוה
צכירה צו להיות מבוטלת צגמר
צישולה: צעינא אצבי וליא. סכבר
נגמרה מניסן ואי איכא זרעא אפילה
אין זה צכיר אלא אפילה: ואימא אדר.
דליכא זרעא חרפא מתצבר מאלר:
רוצ אצבי. שיהו רוצ צנצואות
מתצברות צו: שיש צו אסיפא.
שמכניסין צו פירות צצית מפני
הגשמים וכל הקין הן עשויות גדישין
לישב: ראשון למיתיה. למעשה המן:
ותנא דידן. לזכר תנא צצמתני ר"ה
לחדשים: עיבורין מניסן.

צמתניה וכי רשאין צ"ד לישב ולענין
צצורכי עיבור א"ר ר"ה צניסן: אין
מעברין. אין מעיינין צצורכי צצורכי
להודיע לגולה שעצירו צ"ד את השנה
שלא ישמחה הדבר עד אדר הצה:
אזל מפני הדחק. שמתפדין שלא
יגורו נכריס מלישב צ"ד או צצריך
הנשיא לחלץ המלך ואין מעברין אלא
ירכה נשיא כדלאמר צצסנהדרין (דף
א): ויאעפ"כ אין מעברין אלא אדר.
אין מוספיין חדש על השנה אלא אדר
דכתיב שמור את חדש הצבי חדש
הסמוך לאצבי עבר שיצא אצבי
צזמנו: הפסקה עיבורין. שכיון שקדשו
שנתה מלהיס מעוברת עוד שאין
רשאין לעשות ניסן אדר סכבר נכנסה
שנה אחרת לענין עיבור: סס העידו.
רבי יהושע ור' פפיס שמעבריס את
השנה כל אדר אם רלו צ"ד לאחר
הפורים שהשנה זריכה להתעבר
מעברין אותה: שהיו אומרים עד
הפורים. לפי שהיו חכמים אומרים
שאין מעברין אלא כ"ח נמישבו דכבר לפני
הפורים לך החקקו לעדות זו: אפי
לולולוי צחמץ. סכבר מן הפורים ואילן
התחילו דהרשנים לדרוש צצכיס צהלכו'
הפסח החקקו השומעים לעשות פסח
לסוף ל' יום ואם יעברו צ"ד את השנה
לא יתקבלו דכרי שלוחי צ"ד לשומעין
לדמות את הפסח סכבר שמועו עד
הדרשני: הפסקה לא קא מיידי. בראשי
צחדשו דחדשי. חדשי יתירא לדרשה:
יפה

(א) [סנהדרין י"ב. תוס' טס
פ"ב ה"ג.] (ב) סנהדרין פ"ו.
עדות פ"ו מ"א. (ג) פסחים ז'
מגילה ט: סנהדרין י"ב. [ע"ז
ה: תוס' מגילה פ"ג ה"ב
בבב"ב ט"א ה"ד.]
מגילה ט: ע"ש. (ד) [לקמן
ט: ט'.] (ה) יומא ט"ה.
(ו) [תוספתא פ"א ה"ד.]
(ז) [יומא לה: צ"מ ק"ח.]
(ח) צ"ח: ע"כ. (ט) צ"ח:
שמה. (ס) [ז"ל קידוש].

מוסף רש"י

אין מעברין השנה לפני
ר"ה. אין ישיבין צ"ד קודם
לכס השנה לענין ולומר
מתעבר שנה זו שצני דרסיס,
מפני שיש שנה צצבר
קודם שיגיע ומולוי צחמץ
(סנהדרין י"ב). אבל מפני
הדחק. שמא לא יהא סס
צ"ד מולא סמוך לאלד או
שמא ינא מלך צלומי ועבר
על ידן מעברין אותה.
ומידעין לולה אחר ר"ה מדי
שעיכטה (ס"ח). ויאעפ"כ
אין מעברין. אולה צצני
החדש אחרים אלא שצניע
אלר ישבו שני דרסיס (ס"ח).
הן העידו. ר' יהושע ור'
פפיס צצמ' עדינן (סנהדרין
ט"ז). ולמעברין השנה כל
אדר. ואעפ"כ שלא נמלכו
לעבר קודם הפורים ורלו
את המגילה צלדל הלשון
ואמר קן רלו שהשנה אצבי
להתעבר ועכורה (ס"ח). שהיו
אומרים עד הפורים.
לפיכך הוצרכו לעלד קן
שהיו שאר חכמים אומרים
עד הפורים מעברין וטוב
אין מעברין (ס"ח). שואלין
בהלכות הפסח. ובי מרחק
להו לא ימימי שלוחי צ"ד
סכבר שמועו מן דהרשנים
לעשות הפסח סכור ל' ואפי
לולולוי צחמץ (ס"ח). חדש
החדש לחדשי השנה.
כל החדשים למה ל'
(מגילה ט"ז) מדועין יתיר
כמימי לדרשה לומר קן יס
חדש שחמה לרין לחדש
הקרבנות והלויס מתרומה
חדשה (יומא ט"ה) שחמה לרין
לחדשו צצבלת עולת ממדין
ומוספין מתרומת חדש. וזהו
ניסן (מגילה ט"ח).

תורה אור השלם

- החדש הזה לכם ראש
חדשים ראשון הוא לכם
לחדשי השנה: שמוח יב ב
שמוח את חדש האצבי
ועשית פסח לך אלאחר כי
בחדש האצבי הוציאך ה'
אלהך ממצרים לילה.
דברים טז א
אך בחמשיה עשר יום
לחדש השביעי באפסכם
את תבואת הארץ תרגו
את חג ה' שבעת ימים ביום
הראשון שבתון וביום
השמיני שבתון.
ויקרא כג ט
לעשית עשר חדש הוא
חדש שבת בשנת שתיים
לדרוש הזה דבר ה' אל
זכריה בן ברכיה בן עזרא
הנביא לאמר: זכריה א ז
ותקלץ אסתר אל המלך
אחשורוש אל בית מלכותו
בחדש העשירי הוא חדש
טבת
בשנת שבע
למלכותו: אסתר ב טו
היה בשנת ארבע המלך הזה דבר ה' אל זכריה בארבעה לחדש התשעי בכסלו: זכריה ז א ז
המלך בעת החדש השלישי הוא חדש סיון בשלושה עשרים בו ויקתב ככל אשר צוה מרדכי אל היהודים ואל
אחשורוש ושירת המדינות אשר מהדו ועד בוש שבע ועשרים ומאה מדינה מדינה ככתבה ועם יום
כלשנו ואל היהודים ככתבם ובלשונם: אסתר ח ט
בחדש הראשון הוא חדש ניסן בשנת שתיים עשרה למלך
אחשורוש הפיל פור הוא הגורל לפני ה' מיום יום וחדש חדש שנים עשר הוא חדש אדר: אסתר ג ז
החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה: שמוח יב ב
10. החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה ועד אחרית שנה: זכריה א יב

לחדשי השנה, חדש וחבא קרבן מתרומה חדשה, וכתיב ביה בניסן ראשון
וגמר שנה שנה מניסן. וכי הא דתניא קרבנות הצבור הבאות באחד בניסן
ואם הביא מן הישן יצא, אלא שחיסר [מצוה]. וחזיר שהתנדב משלו כשרין, ולכבר שימסרם לצבור.

לחדשי השנה, חדש וחבא קרבן מתרומה חדשה, וכתיב ביה בניסן ראשון
וגמר שנה שנה מניסן. וכי הא דתניא קרבנות הצבור הבאות באחד בניסן
ואם הביא מן הישן יצא, אלא שחיסר [מצוה]. וחזיר שהתנדב משלו כשרין, ולכבר שימסרם לצבור.

לחדשי השנה, חדש וחבא קרבן מתרומה חדשה, וכתיב ביה בניסן ראשון
וגמר שנה שנה מניסן. וכי הא דתניא קרבנות הצבור הבאות באחד בניסן
ואם הביא מן הישן יצא, אלא שחיסר [מצוה]. וחזיר שהתנדב משלו כשרין, ולכבר שימסרם לצבור.

1. החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה: שמוח יב ב שמוח את חדש האצבי ועשית פסח לך אלאחר כי בחדש האצבי הוציאך ה' אלך ממצרים לילה. דברים טז א אך בחמשיה עשר יום לחדש השביעי באפסכם את תבואת הארץ תרגו את חג ה' שבעת ימים ביום הראשון שבתון וביום השמיני שבתון. ויקרא כג ט למלכותו: אסתר ב טו היה בשנת ארבע המלך הזה דבר ה' אל זכריה בארבעה לחדש התשעי בכסלו: זכריה ז א ז המלך בעת החדש השלישי הוא חדש סיון בשלושה עשרים בו ויקתב ככל אשר צוה מרדכי אל היהודים ואל אחשורוש ושירת המדינות אשר מהדו ועד בוש שבע ועשרים ומאה מדינה מדינה ככתבה ועם יום כלשנו ואל היהודים ככתבם ובלשונם: אסתר ח ט בחדש הראשון הוא חדש ניסן בשנת שתיים עשרה למלך אחשורוש הפיל פור הוא הגורל לפני ה' מיום יום וחדש חדש שנים עשר הוא חדש אדר: אסתר ג ז החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה: שמוח יב ב 10. החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה ועד אחרית שנה: זכריה א יב